

MINISTER
Rodziny i Polityki Społecznej

Warszawa, /zgodnie ze znacznikiem czasu/

DPS-IV.070.53.2020.KS

Pani/Pan
Wojewoda
wg rozdzielnika

Szanowni Państwo,

tegoroczny sezon jesiennie-zimowy stawia szczególne wyzwania przed każdym z nas, zwłaszcza przed osobami pozbawionymi schronienia, zmagającymi się z kryzysem bezdomności. W czasie nieustępującej wciąż epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 osoby bezdomne poważnie narażone są na utratę zdrowia lub życia nie tylko z powodu zakażenia, ale także z uwagi na niebezpieczeństwo związane z wychłodzeniem organizmu.

Problem bezdomności jest jedną z najbardziej drastycznych i skrajnych form wykluczenia społecznego, która w czasie epidemii przybiera na sile. Wiele osób zmagających się z kryzysem bezdomności egzystuje w przestrzeni publicznej i miejscach niemieszkalnych, bez dostępu do podstawowych środków higieny oraz ochrony osobistej. Dodatkowo są to w dużej mierze osoby w starszym wieku, z licznymi przewlekłymi schorzeniami. Brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych, takich jak schronienie i ciepły posiłek, przy znacznym spadku temperatury stanowi niejednokrotnie śmiertelne zagrożenie, zwłaszcza

w czasie stanu epidemii.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpieczeństwa osobom pozbawionym schronienia, a także świadomość specyficznej sytuacji, w jakiej obecnie funkcjonuje system wsparcia osób w kryzysie bezdomności, apeluję do Państwa Wojewodów o podjęcie szczególnych starań w celu przygotowania się do tego trudnego okresu oraz o wzmożoną koordynację działań mających na celu pomoc osobom bezdomnym.

Obecna sytuacja niewątpliwie wymaga przedsięwzięcia wyjątkowych działań w celu ochrony osób w kryzysie bezdomności, zarówno tych przebywających już w placówkach noclegowych, jak i w tzw. miejscach niemieszkalnych, dlatego tak istotne jest prawidłowe realizowanie działań pomocowych w zakresie wsparcia osób bezdomnych na wszystkich

szczeblach administracji – samorządowej oraz rządowej. Stąd też, we współpracy z Głównym Inspektorem Sanitarnym, opracowana została *Procedura dla podmiotów prowadzących placówki udzielające wsparcia osobom bezdomnym w czasie epidemii oraz instrukcja postępowania w sytuacji podejrzenia u osoby bezdomnej zarażenia wirusem SARS-CoV-2*, którą przekazuję Państwu z prośbą o udostępnienie właściwym podmiotom do stosowania.

Dotychczasowa praktyka pokazuje, że w koordynacji działań, zabezpieczających osoby bezdomne przed negatywnymi skutkami zimy, kluczową rolę pełnią Wojewódzkie Centra Zarządzania Kryzysowego, obsługujące bezpłatne infolinie, umożliwiające uzyskanie informacji na temat miejsc noclegowych, jadłodajni, punktów udzielających pomoc rzeczową, finansową, prawną i medyczną na terenie całego województwa. Wydziały Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędów Wojewódzkich powinny także dysponować informacjami o liczbie przygotowanych miejsc w placówkach świadczących usługi dla osób bezdomnych.

W obecnej sytuacji niezwykle istotne jest także zapewnienie odpowiednich warunków izolacji lub kwarantanny dla osób bezdomnych, które z oczywistych względów nie mogą poddać się izolacji lub kwarantannie w warunkach domowych. Ma to szczególne znaczenie w przypadku osób z objawami zakażenia przebywających w przestrzeni publicznej, które z uwagi na stan zdrowia i zagrożenie wychłodzeniem organizmu wymagają pilnego wsparcia. Niezmiernie ważne jest również monitorowanie sytuacji w placówkach udzielających schronienia osobom bezdomnym – zwłaszcza pod kątem dostępu do środków higieny i ochrony osobistej, a także zapewnienia niezbędnej obsady kadrowej.

Niebagatelne znaczenie dla zwiększenia skuteczności wsparcia, udzielanego osobom bezdomnym i samotnym w okresie zimy, ma wykorzystanie potencjału wszystkich dostępnych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek: policji, straży miejskiej i gminnej, pracowników ośrodków pomocy społecznej, a także pracowników i wolontariuszy z organizacji pozarządowych świadczących pomoc dla osób bezdomnych.

Tylko naszym wspólnym wysiłkiem i ogromnym zaangażowaniem, być może na niespotykaną dotąd skalę, uda się zapewnić realne wsparcie osobom najbardziej narażonym na niebezpieczeństwo i zminimalizować negatywne skutki związane ze zmaganiem się z kryzysem bezdomności w czasie trwającej epidemii.

Z poważaniem

z up. Minister Rodziny i Polityki Społecznej

Anna Schmidt

Sekretarz Stanu

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Procedura dla podmiotów prowadzących placówki udzielające wsparcia osobom bezdomnym w czasie epidemii oraz instrukcja postępowania w sytuacji podejrzenia u osoby bezdomnej zarażenia wirusem SARS-CoV-2:

W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, w celu zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego osób korzystających ze schronienia w placówkach dla osób bezdomnych oraz personelu podmiotów prowadzących placówki udzielające schronienia zaleca się:

1) w zakresie funkcjonowania placówek:

- a) zapoznanie się i stosowanie podstawowych zasad dotyczących zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 dostępnych na stronie <https://www.gov.pl/web/koronawirus/porady> oraz zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego dostępnych na stronie <https://gis.gov.pl/>;
- b) wdrożenie szczególnych zasad higieny powierzchni, sprzętu i wyposażenia placówki;
- c) monitorowanie i ograniczenie, w miarę możliwości, do minimum ruchu osobowego w obrębie placówki;
- d) poinformowanie osób korzystających ze schronienia w placówce o konieczności ograniczenia aktywności poza terenem placówki i ryzyku, jakie niesie ze sobą nieprzestrzeganie zasad higieny i zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego w powyższym zakresie;
- e) monitorowanie stanu zdrowia osób korzystających ze schronienia w placówce, a w razie wystąpienia niepokojących objawów sugerujących chorobę niezwłoczny kontakt z lekarzem w celu uzyskania teleporady medycznej;
- f) zorganizowanie życia zbiorowego osób przebywających w placówce w sposób który pozwoli zredukować ryzyko zakażenia np. poprzez unikanie nieskoordynowanych

kontaktów w większych grupach oraz organizację spotkań w stałych i małych grupach;

- g) zapewnienie ciągłości zaopatrzenia placówki w żywność, środki czystości, środki ochrony osobistej (maski ochronne, rękawice, środki dezynfekcyjne, żele/chusteczki dezynfekcyjne);
- h) przygotowanie pomieszczenia izolacyjnego (w placówce lub poza nią) dla osób podejrzanych o zakażenie lub miejsca, w którym osobę podejrzaną o zakażenie można odosobnić od innych osób, do czasu podjęcia przez zespół medyczny celem przewiezienia do oddziału zakaźnego lub izolatorium;
- i) umożliwienie całodobowej działalności noclegowni w celu ograniczenia ruchu osobowego w placówce oraz przebywania osób bezdomnych w przestrzeni publicznej.
- j) Jeżeli w placówce zapewnione jest wyżywienie dla osób bezdomnych dodatkowo rekomenduje się:

— wyłączenie źródełek i fontann wody pitnej, zapewnienie korzystania z innych dystrybutorów; zalecenia higieniczne w przypadku innych dystrybutorów wody zostały wskazane na stronie internetowej GIS;

— przy organizacji żywienia, obok warunków higienicznych z zakresu bezpieczeństwa żywności, dodatkowo wprowadzenie zasad szczególnej ostrożności dotyczących zabezpieczenia epidemiologicznego pracowników, odległość stanowisk pracy, środki ochrony osobistej, płyny dezynfekujące do czyszczenia powierzchni i sprzętów. Szczególną uwagę należy zwrócić na utrzymanie wysokiej higieny, mycia i dezynfekcji stanowisk pracy, opakowań produktów, sprzętu kuchennego, naczyń stołowych oraz sztućców;

— bezpieczne korzystanie z posiłków, w miejscach do tego przeznaczonych. Tam gdzie to ma zastosowanie – rekomenduje się zmianowe wydawanie posiłków, czyszczenie blatów stołów i poręczy krzeseł po każdej grupie;

— usunięcie dodatków (np. cukier, jednorazowe sztućce, wazoniki, serwetniki) z obszaru sali jadalnej;

— wyłączenie z użycia przestrzeni samoobsługowych, w tym barów sałatkowych, bufetów oraz dozowników do samodzielnego nalewania napojów.

— w przypadku gdy posiłki dostarcza zewnętrzny catering – zapewnienie przez firmy

cateringowe pojemników i sztućców jednorazowych. Jeżeli jednakże posiłki dostarczane przez firmę cateringową są przywożone w pojemnikach zbiorczych, rozkładane na miejscu na talerze, i tam zapewnione zostały sztućce i naczynia wielorazowego użytku, to taki sposób podawania posiłków jest właściwy jeżeli w placówce:

- naczynia i sztućce będą myte w zmywarce z dodatkiem detergentu, w temperaturze min. 60°C (zaleca się zmywarkę z funkcją wyparzania, a jeśli jej nie ma – wyparzanie gorącą wodą po myciu) lub
- myte w gorącej wodzie z dodatkiem detergentu i wyparzane. Zasady dotyczące mycia zastawy stołowej w placówce są takie same jak opisane powyżej w przypadku przygotowywania (i podawania) posiłku na miejscu.

2) w zakresie pracy personelu:

- a) monitorowanie stanu zdrowia personelu;
- b) bezwzględne niedopuszczanie do pracy pracowników wykazujących objawy mogące wskazywać na infekcję dróg oddechowych, w tym w szczególności gorączkę, kaszel;
- c) ograniczenie do minimum kadry obecnej w placówce poprzez np. umożliwienie pracy zdalnej pracownikom biurowym lub zmianę normy czasu pracy pracowników (wprowadzenie tzw. rotacyjnego czasu pracy);
- d) zapewnienie ciągłości dyżurów kadry w placówce, a w razie potrzeby oddelegowanie poszczególnych członków personelu do wspomagania opieki nad osobami przebywającymi w schroniskach i schroniskach z usługami opiekuńczymi.

3) w zakresie postępowania w przypadku przyjmowania nowej osoby do placówki:

- a) realizowanie przyjęć do placówki wyłącznie po pobycie nowo przyjmowanej osoby w miejscu odosobnienia, w odseparowanym pomieszczeniu przez okres 10 dni, w celu potwierdzenia jej stanu zdrowia i ograniczenia kontaktu z pozostałymi osobami korzystającymi ze schronienia;

Ważne: miejsca odosobnienia powinny być tworzone z uwzględnieniem infrastruktury będącej w dyspozycji właściwej miejscowo jednostki samorządu terytorialnego lub konkretnej placówki w porozumieniu z podmiotem prowadzącym.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej udzielenie schronienia osobom tego pozbawionym należy do zadań własnych gminy o charakterze

obowiązkowym. Jednakże na mocy art. 48a ust. 9 tejże ustawy w sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową przyznanie tymczasowego schronienia może nastąpić z pominięciem obowiązujących standardów oraz w innej formie niż określone w niniejszej ustawie.

b) stosowanie się do rekomendacji Głównego Inspektoratu Sanitarnego w zakresie zapewnienia personelowi mającemu bezpośredni kontakt z nowoprzyjętą osobą do placówki środków ochrony indywidualnej:

- kombinezon albo nieprzemakalny fartuch z długim rękawem wiązany z tyłu (np. flizelinowy);
- jednorazowa maska osłaniająca usta i nos z filtrem co najmniej klasy N95/FFP2;
- gogle lub przyłbica ochronna - jednorazowa lub poddana uprzednio procedurze dekontaminacyjnej;
- jednorazowe rękawice nitrylowe.

4) w zakresie postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia u osoby przebywającej w placówce:

- a) bezzwłoczne odizolowanie osoby z objawami w specjalnie przygotowanym do tego celu pomieszczeniu izolacyjnym/ wyznaczonym miejscu;
- b) skontaktowanie się z lekarzem pierwszego kontaktu celem uzyskania teleporady medycznej, najbliższym szpitalem zakaźnym lub infolinią NFZ: 800 190 590;
- c) bezzwłoczne poddanie gruntownemu sprzątnięciu obszaru, w którym poruszał się i przebywał zakażony pracownik lub mieszkaniec placówki, zgodnie z funkcjonującymi w podmiocie procedurami oraz zdezynfekowanie powierzchni dotykowych (klamek, poręczy, uchwytów itp.) oraz zastosowanie się do indywidualnych zaleceń wydanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej
- d) w zakresie postępowania z odpadami – stosowanie Wytycznych w sprawie postępowania z odpadami wytwarzanymi w czasie występowania zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 i zachorowań na wywoływaną przez niego chorobę COVID-19 (<https://www.gov.pl/web/koronawirus/jak-postepowac-z-odpadami-w-czasie-epidemii-koronawirusa2>)
- e) w przypadku zalecenia kwarantanny lub izolacji – oczekiwanie na transport, którym osoba z zaleceniem poddania się kwarantannie zostanie przewieziona do jednego z miejsc kwarantanny zbiorowej lub izolatorium, które zostały wyznaczone na terenie każdego województwa.

W przypadku, gdy osoba bezdomna z objawami zakażenia przebywa w przestrzeni publicznej służby patrolujące (np. straż miejska, policja) lub osoby postronne powinny:

- 1) zadzwonić na nr alarmowy 112 i oczekiwać na zespół medyczny;
- 2) w przypadku zalecenia hospitalizacji, kwarantanny lub izolacji osoba bezdomna z podejrzeniem zakażenia powinna zostać przewieziona do szpitala lub jednego z miejsc kwarantanny zbiorowej lub izolatorium, które zostały wyznaczone na terenie każdego powiatu, zgodnie z wojewódzkim planem działania na wypadek wystąpienia epidemii.

Przydatne instrukcje:

- mycia rąk

<https://gis.gov.pl/zdrowie/zasady-prawidlowego-mycia-rak/>

- dezynfekcji rąk

<https://gis.gov.pl/aktualnosci/jak-skutecznie-dezynfekowac-rece/>

- prawidłowego zdejmowania maseczki

<https://gis.gov.pl/aktualnosci/jak-prawidlowo-nalozyc-i-zdjac-maseczke/>

- prawidłowego zdejmowania rękawiczek

<https://gis.gov.pl/aktualnosci/koronawirus-jak-prawidlowo-nalozyc-i-zdjac-rekawice/>